NORAKSTS
Lieta Nr.A420556310
A00046-13/20

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 26.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Marina Romanova,

piedaloties pieteicēja *L.L.* pārstāvim *E.L.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Ārlietu ministrijas pārstāvjiem *V.T.* un *A.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *L.L.* pieteikuma par Ārlietu ministrijas faktisko rīcību – atbildes nesniegšanu uz *L.L.* 2009.gada 15.decembra iesniegumu un pienākuma uzlikšanu sniegt atbildi pēc būtības uz 2009.gada 15.decembra iesniegumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar 2009.gada 15.decembra vēstuli *L.L.* (turpmāk arī – pieteicējs) vērsies pie Ārlietu ministrijas (turpmāk arī – atbildētāja) valsts sekretāra ar iesniegumu par informācijas pieprasījumu, kurā pieteicējs lūdz sniegt informāciju par dokumentiem par Latvijas Valsts prezidentes un Krievijas Federācijas prezidenta tikšanos 2001.gada februārī Austrijā un Latvijas Republikas prezidentes vizīti ASV 1999.gada septembrī (*lietas 6.lapa*).

Ar 2010.gada 15.janvāra vēstuli Nr.41/31-254 pieteicējam sniegta atbilde uz informācijas pieprasījumu, kurā atbildētāja ir norādījusi, ka informācija par dokumentiem par Latvijas Valsts prezidentes un Krievijas Federācijas prezidenta tikšanos ir klasificēta saskaņā ar likumu „Par valsts noslēpumu", un informāciju par Latvijas Republikas prezidentes vizīti ASV Ārlietu ministrijas valsts sekretārs ar 2003.gada 21.marta rīkojumu Nr.53 „Par ierobežotas pieejamības informāciju" ir klasificējis saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 5.panta ceturto daļu. Atbildētāja ir norādījusi Ārlietu ministrijas arhīvā un Dokumentu uzskaites sistēmā reģistrēto dokumentu numurus, izdošanas datumus un nosaukumus (*lietas 7. – 8.lapa*).

Pamatojoties uz Ārlietu ministrijas 2009.gada 28 rīkojumu, kas izdots saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 6.janvāra noteikumu Nr.21 „Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas Eiropas Savienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr.21) 81.punktu, likuma „Par valsts noslēpumu" 9.pantu un Informācijas atklātības likuma 5.pantu atbildētāja ir atteikusi pieteicējam sniegt informāciju par minēto dokumentu sagatavotājiem un klasificētājiem, kā arī par to klasifikācijas datumu, termiņu un pamatojumu.

[2] Administratīvā rajona tiesā 2010.gada 15.februārī saņemts pieteicēja pieteikums par atbildētājas faktisko rīcību – atbildes nesniegšanu uz pieteicēja 2009.gada 15.decembra iesniegumu un pienākuma uzlikšanu sniegt atbildi pēc būtības uz 2009.gada 15.decembra iesniegumu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Atbildētājas 2010.gada 15.janvāra vēstulē Nr.41/31-254 norādītie normatīvie akti neierobežo pieteicēja tiesības pieprasīt un atbildētājam neliedz izsniegt informāciju par to, kas ir sastādījis 2009.gada 15.decembra vēstulē minētos dokumentus, kas un uz kādu laiku noteicis informācijas pieejamības statusu, kā arī par iemesliem, kāpēc šāds statuss noteikts.

[2.2] Atbildētāja, minot to, ka ne tikai klasificētā informācija un dokumenti, bet arī klasificētās informācijas reģistrācijas datumi un pamatojums, amatpersona, kas noteikusi šo statusu, kā arī pārējā reģistrācijas un uzskaites sistēmas informācija esot uzskatāma par valsts noslēpumu, nonāk pretrunā ar savu rīcību, jo šajā pašā atbildes vēstulē atbildētāja tomēr ir sniegusi informāciju par vairāku klasificēto dokumentu nosaukumiem, datumiem un šo dokumentu numerāciju, kā arī amatpersonu, ar kuras rīkojumu klasificēti daži dokumenti (*lietas 3.-4.lapa*).

[3] Atbildētāja Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 23.martā, 2011.gada 13.septembrī un 2012.gada 19.jūnijā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja pieteikums netiek atzīts pilnībā, ka trešajām personām nav iespējama piekļuve reģistriem, kas satur informāciju par valsts noslēpuma objektiem, kā arī papildus norādot turpmākos apsvērumus (*lietas 12. – 14., 36. – 37. un 91. – 92.lapa*).

[3.1] Atbildētāja jebkurā gadījumā nav tiesīga izpaust ziņas par klasificētas informācijas sagatavotāju, jo attiecīgās ziņas ir klasificētās informācijas un dokumenta sastāvā.

[3.2] Ierobežotas informācijas sagatavotāja identitātes izpaušana trešajām personām pakļautu attiecīgo personu papildus riskam, jo trešās personas iegūtu ziņas par fizisko personu, kurai ir zināma tās interesējošā klasificētā informācija.

Informācijas atklātības likuma 9.panta trešā daļa noteic personas tiesības iepazīties ar iestādes ierobežotas pieejamības informācijas sarakstu, kurā iekļauj informācijas veidus, tēmas, atsevišķus dokumentus un to veidus. Taču šī tiesību norma nepiešķir pieteicējam tiesības iepazīties ar dokumentu autoriem.

Tā kā pieteicēja pieprasītajai informācijai joprojām ir ierobežotas pieejamības raksturs, tās izsniegšana pieteicējam nav iespējama. Dokumentu klasifikācijas termiņš ir noteikts 30 gadi no to radīšanas vai saņemšanas dienas Ārlietu ministrijā, tas ir līdz 2029.gadam.

[3.3] Saskaņā ar MK noteikumu Nr.21 64.punktu un Informācijas atklātības likuma 9.panta trešo daļu atbildētāja pieteicēju informēja par ierobežotas pieejamības informācijas dokumentu numuru, datumu un nosaukumu, kā arī klasificētāju. Savukārt personas, kurām ir tiesības izdot Ārlietu ministrijas iekšējos normatīvos aktus, ir vispārpieejama informācija, tāpēc, pieteicējam tika sniegta informācija par attiecīgo ierobežotas pieejamības klasificētāju, jo attiecīgie dokumenti tika klasificēti ar Ārlietu ministrijas valsts sekretāra rīkojumu.

[3.4] Piekļuve reģistriem, tai skaitā arī 2009.gada 15.decembrī, Ārlietu ministrijā ir ierobežota saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.21 5.punktu un sesto nodaļu. Piekļuve reģistriem un telpām, kur tie atrodas, ir atļauta tikai Dokumentācijas pārvaldības departamenta Nacionālās un NATO klasificētās informācijas aprites nodaļas, Eiropas Savienības klasificētās informācijas aprites nodaļas un NATO apakšreģistra biroja darbiniekiem, kuri ir saņēmuši atbilstošu speciālo atļauju ar pielaidi valsts noslēpumam. Šāda kārtība noteikta ar 2007.gada 22.oktobra kārtības „Sevišķās lietvedības kārtība Latvijas Republikas ārlietu ministrijā" 6. – 9.punktu un 3. – 4.nodaļu. Tas apstiprina, ka atbildētājas noteiktās prasības piekļuvei reģistriem, kas ir pieejami tikai sevišķās lietvedības telpās, ir identiskas tām, kādas nepieciešamas piekļuvei valsts noslēpuma objektiem.

[3.5] Izdarot slēdzienu par apjomu (no mazākā uz lielāko), secināms, ka tā kā piekļuvei reģistriem Ārlietu ministrijā ir noteikta sevišķa kārtība – analoģiska piekļuvei valsts noslēpuma objektiem, tā ir iespējama tikai atsevišķiem iestādes darbiniekiem, tad vēl jo vairāk piekļuvei ir jābūt ierobežotai trešajām personām, kas vēlas izmantot pastarpinātus, netiešus līdzekļus attiecīgās informācijas iegūšanai. Atbildētāja, konstatējot, ka iestādes iekšējie normatīvie akti šādu kārtību skaidri un uzskatāmi nenodrošina, izdeva Ārlietu ministrijas 2009.gada 28.decembra rīkojumu Nr.362, novēršot konstatēto nepilnību. Minētais rīkojums atsevišķi nostiprināja iestādē jau noteikto piekļuves kārtību tās reģistriem, nosakot, ka piekļuve reģistriem ir iespējama tikai atsevišķiem darbiniekiem ar speciālu pielaidi valsts noslēpumam. Tomēr arī uz 2009.gada 15.decembri bija noteikta šāda ierobežota piekļuves kārtība, bet ar norādīto rīkojumu tā tika nostiprināta atsevišķā iekšējā normatīvajā aktā.

Atbildētāja norāda, ka attiecīgais dokuments „Par viesnīcas „*/Nosaukums/*" pasūtīšanas lietu" ir klasificēts saskaņā ar likumu „Par valsts noslēpumu" un uz to attiecināma visa atbildētājas šī paskaidrojuma 3.1.punktā norādītā informācija.

[4] Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2012.gada 23.marta spriedumu atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 13.oktobra spriedums daļā, kurā apmierināts pieteicēja pieteikums un uzdots atbildētājai sniegt informāciju attiecībā uz Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV 1999.gadā par pamatojumu, kāpēc informācija atzīta par ierobežotas pieejamības informāciju, un termiņu, uz kādu noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, atcelts Administratīvās rajona tiesas spriedums daļā, kurā apmierināts pieteikums un uzdots atbildētājai atklāt dokumentu, kas satur ierobežotas pieejamības informāciju, sagatavotāju vārdus attiecībā uz Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV 1999.gadā, atcelts Administratīvās rajona tiesas spriedumu daļā, kurā apmierināts pieteikums un uzdots atbildētājai sniegt informāciju par Latvijas Valsts prezidentes un Krievijas Federācijas prezidenta tikšanos un informāciju par ministrijas veikto dienesta izmeklēšanu (valsts noslēpumu saturošu informāciju) un izbeigta tiesvedība lietā šajā daļā.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata. Papildus pieteicēja pārstāvis norādīja, ka informācija par dokumentu sagatavotāju pieteicējam ir nepieciešama, lai noskaidrotu, kas ir ierosinājis attiecīgās informācijas klasificēšanu, proti, piedalījies informācijas klasificēšanas procesā. Pēc šīs informācijas saņemšanas pieteicējs plāno pārbaudīt informāciju par šo personu kvalifikāciju un izglītību, tādā veidā noskaidrojot, vai attiecīgās informācijas klasifikācijā piedalījās kvalificētas personas, kas ļaus pieteicējam izdarīt secinājumus par to, vai konkrētajā gadījumā ierobežotās pieejamības informācijas statuss informācijai piešķirts pamatoti.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvji pieteikumu neatzina uz 2010.gada 15.janvāra vēstulē Nr.41/31-254 un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata. Papildus atbildētājas pārstāvji norādīja, ka informācija par attiecīgo dokumentu sagatavotājiem nav nepieciešama pieteicēja norādītā mērķa sasniegšanai, jo dokumentu sagatavotāji nenosaka statusu dokumentam. Atbildētājas pārstāvji ir arī norādījuši, ka Ārlietu ministrijā ir lielākais darbinieku skaits, kas sagatavo dokumentu, kuriem tiek piešķirts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, un ka dokumentu sagatavotāji arī piedalās dokumentu klasificēšanas procesā, jo gan viņu kompetencē, gan arī to atbildētājas darbinieku kompetencē, kas uzdot attiecīgajiem padotajiem sagatavot dokumentus, ir pirmšķietami apzināt dokumentam piešķiramo statusu atbilstoši to saturam un atbildētājas iekšējiem normatīvajiem aktiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos materiālus, secina, ka pieteikums izskatāmajā daļā ir apmierināms.

[8] Konkrētajā gadījumā saskaņā ar Senāta 2012.gada 23.marta spriedumu lietā netika atrisināts strīds par to, vai atbildētajai ir jāsniedz pieteicējam informācija par dokumentu sagatavotājiem sakarā ar Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV.

Senāts spriedumā ir norādījis, ka attiecībā uz šīs informācijas sniegšanu ir piemērojama Informācijas atklātības likuma 11.panta ceturtajā daļā noteiktā kārtība. Informācijas atklātības likuma 11.panta ceturtā daļa nosaka, ka ierobežotas pieejamības informāciju pieprasa rakstveidā. Pieprasot ierobežotas pieejamības informāciju, persona pamato savu pieprasījumu un norāda mērķi, kādam tā tiks izmantota. Ja ierobežotas pieejamības informācija tiek izsniegta, tās saņēmējs uzņemas saistības šo informāciju izmantot tikai tiem mērķiem, kuriem tā pieprasīta. Senāts spriedumā arī konstatējis, ka atbildētāja nav norādījusi, ka pieprasītās informācijas izsniegšanai nepieciešams iesniegt pamatojumu. Tādējādi tiesai jāizdara attiecīgs vērtējums.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka informācija par tāda dokumenta sagatavotāju, kurai ir noteiks ierobežotās pieejamības statuss, ir atzīstama par ierobežotās pieejamības informāciju. Līdz ar to tiesai, lai izlemtu, vai atbildētājai ir jāsniedz pieteicējam informācija par dokumentu sagatavotājiem sakarā ar Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV, ir jāvērtē, kāds ir minētās informācijas pieprasīšanas mērķis un kā pieteicējs plāno izmantot informāciju par šo dokumentu sagatavotājiem, kā arī informācijas izsniegšanas atteikuma iemesli.

[9] Tiesībām saņemt informāciju ir konstitucionālā ranga statuss. Satversmes 100.panta pirmais teikums paredz, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka vārda brīvība ietver divus aspektus - privāto un publisko aspektu. Vārda brīvības privātais aspekts nozīmē, ka katrai personai ir tiesības uz saviem uzskatiem, tiesības turēties pie tiem un brīvi tos paust. [..] Savukārt vārda brīvības publiskais aspekts attiecas uz ikviena tiesībām brīvi saņemt informāciju un paust savus uzskatus jebkādā veidā [..] (*Satversmes tiesas2003.gada 5.jūnijā sprieduma lietā Nr.2003-02-0106 secinājuma daļas 1.punkts).*

Tiesības saņemt informāciju ir cilvēktiesību un pamatbrīvību neatņemama sastāvdaļa. Savukārt demokrātiskas valsts funkcionēšanas neatņemama pazīme ir tās pārskatāmība. Pārvaldes iestādēm savā ikdienas darbā jāievēro un jāpiemēro cilvēktiesību normas, kas noteiktas Satversmē un citos likumos. Ikvienam cilvēkam saskaņā ar Satversmi ir tiesības būt informētam par valsts pārvaldes sistēmas institūciju darbību, lai pārliecinātos, ka tās efektīvi, godīgi un taisnīgi saskaņā ar likumiem pilda sabiedrības uzticētās funkcijas. Informācijas pieejamības tiesības var tikt ierobežotas tikai ar likumu un tikai īpaši paredzētos gadījumos. Personas tiesības iegūt informāciju ir neierobežotas, ciktāl likums nenosaka pretējo. Tādējādi ikviens ierobežojums iegūt informāciju iztulkojams iespējami šauri *(Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 8.jūnija spriedumu lietā Nr.SKA-194/2007 14.punktu).*

Informācijas atklātības likuma 5.panta regulējums jāsaprot kā vērstu uz to, ka pamatā atteikumam izsniegt informāciju jāizriet no nepieciešamības sasniegt leģitīmos mērķus. Iestādes atteikuma sniegt informāciju leģitīmais mērķis (piemēram, informācijas izpaušana šīs informācijas rakstura un satura dēļ var apgrūtināt iestādes darbu), nevar būt norādīts formāli. Lēmumā jābūt pamatojumam, kas ir nepieciešams, lai varētu secināt, ka iestāde ir pēc būtības apsvērusi iesaistītās intereses un pamatoti nonākusi līdz attiecīgajam secinājumam.

Atteikuma iemesls var būt tas, ka pieprasītā informācija nav nepieciešama norādītā mērķa sasniegšanai. Ja persona lūdz izsniegt ierobežotas pieejamības informāciju, tai ir jānorāda attiecīgs pamatojums un mērķis. Tomēr neatbilstība informācijas izmantošanas mērķim pati par sevi var būt pamats atteikumam gadījumos, kad nesakritība starp prasīto informāciju un tās izmantošanas mērķi ir acīmredzama *(salīdz., piemēram, Senāta 2011.gada 4.novembra spriedumu Nr. SKA 464/2011).*

Tiesas ieskatā būtiska nozīme piešķirama arī tam, kādu informāciju persona vēlas saņemt, kas pieprasa informāciju, proti, vai tās ir jebkuras fiziskas personas tiesības saņemt informāciju, vai tās ir iesaistītas personas kā preses pārstāvja tiesības saņemt informāciju.

[10] No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāja ir noteikusi attiecīgajiem dokumentiem ierobežotas pieejamības statusu tādēļ, ka tā ir nepieciešama dienesta funkciju veikšanai un lietu kārtošanai, t.i., dienesta vajadzībām. Par pamatojumu, kas ir nepieciešams, lai varētu secināt, ka atbildētāja ir pēc būtības apsvērusi iesaistītās intereses, atbildētāja atzīst risku, ka trešo personu rīcībā var nonākt informācija par tām personām, kuru rīcībā ir ierobežotas pieejamības informācija. Tas varētu novest līdz ierobežotas pieejamības informācijas izpaušanai.

Tiesas ieskatā pieteicēja interese saņemt pieprasīto informāciju ir leģitīma interese, jo tā saistīta ar pieteicēja interesi par valsts pārvaldes sistēmas institūciju darbību, lai pārliecinātos, ka tās efektīvi, godīgi un taisnīgi saskaņā ar likumiem pilda sabiedrības uzticētās funkcijas, tajā skaitā nepamatoti neierobežo personu tiesības uz informācijas pieejamību vai apgrūtina informācijas saņemšanu un pieprasīšanu, nosakot tai ierobežotas pieejamības statusu. Tiesa ņem vērā arī to, ka pieteicējs ir */amats/* un viņa interese ir arī saistīta ar pieteicēja profesionālo darbību.

Vērtējot, vai informācijas par attiecīgo dokumentu sagatavotājiem nesniegšana ir nepieciešama un samērīga demokrātiskā sabiedrībā, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā šāds priekšnoteikums nav konstatējams. Tiesa nesaskata iespējamu atbildētājas darbības apgrūtinājumu vai kaitējumu, kas varētu tikt nodarīts atbildētājai vai attiecīgo dokumentu sagatavotājiem sakarā ar informācijas par dokumentu sagatavotāju izpaušanu un kas prevalētu pār sabiedrības tiesībām saņemt informāciju.

Krimināllikuma 329.pantā un 330.pantā ir paredzēta kriminālatbildība par neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja to izdarījusi valsts amatpersona, kas par ziņu neizpaušanu bijusi brīdināta vai kas saskaņā ar likumu ir atbildīga par ziņu glabāšanu un par tādu neizpaužamu ziņu, kuras nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja persona to izdarījusi pēc valsts amatpersonas dienesta atstāšanas laikā, kas tai noteikts brīdinājumā par ziņu neizpaušanu. Tāpat Krimināllikuma 200.panta pirmajā daļā ir paredzēta kriminālatbildība par neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja to izdarījusi persona, kas nav valsts amatpersona un kas saskaņā ar likumu ir atbildīga par ziņu glabāšanu.

Amatpersonas vai citi atbildētājas darbinieki, kuru rīcībā ir ierobežotas pieejamības informācija, nevar nezināt, ka par tās izpaušanu, viņiem draud kriminālatbildība. Savukārt attiecībā uz tām amatpersonām, kas iegūs ierobežotas pieejamības informāciju nevis no dokumentu sagatavotājiem, t.i., pēc dokumentu sagatavotāju iniciatīvas atlīdzības vai

bezatlīdzības veidā, bet izmantojot citas nelikumīgas metodes, krimināltbildība ir paredzēta citos Krimināllikuma pantos, piemēram, 200.panta trešajā daļā (neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, nolaupīšana). Līdz ar to likumdevējs ir minimizējis ierobežotas pieejamības informācijas izpaušanas risku gadījumā, ja trešo personu rīcībā nonāktu informācija par šīs informācijas sagatavotāju. Turklāt atbildētājas norādītais risks attiecībā uz dokumentiem par Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV 1999.gadā, paejot vairāk nekā 13 gadiem, pats par sevi ir minimizējies, jo šis notikums ar laiku zaudēja savu aktualitāti.

Tiesa ņem vērā arī to, ka pieteicēja pieprasītajai 1999.gada informācijai ierobežotas pieejamības statuss tika noteikts tikai 2003.gada 21.martā, t.i., ilgu laiku pēc dokumentu tapšanas datuma. Turklāt tiesa ir norādījusi iepriekš, ka saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 11.gada ceturto daļu Informācijas autors vai iestādes vadītājs ierobežotas pieejamības statusu informācijai nosaka uz laiku, kas nav ilgāks par vienu gadu. Informācijas autors vai iestādes vadītājs var lemt par jauna termiņa noteikšanu (…). Likuma norma *prima facie* neliedz pēc gada noteikt jaunu termiņu ierobežotas pieejamības statusu informācijai, kas ir ilgāks par vienu gadu. Taču šāda likuma interpretācija būtu pretrunā ar šī statusa noteikšanas mērķi un jēgu. Ja jau sākotnēji informācijai var noteikt ierobežotas pieejamības statusu tikai uz gadu, šī norma zaudētu jēgu, ja pēc gada šādu statusu iestādes vadītājs varētu noteikt uz vairākiem gadiem, nevis atkal uz gadu.

Konkrētajā lietā pieteicēja pieprasītajai ierobežotas pieejamības informācijai šāds statuss tika noteikts uzreiz līdz 2011.gada oktobrim. Pēc tam ar Ārlietu ministrijas valsts sekretāra 2010.gada 15.janvāra lēmumu Nr. 41/31-254 šāds statuss tika noteikts atkārtoti līdz 2029.gadam. Rezultātā pieteicēja pieprasītajai informācijai ierobežotas pieejamības statuss tika noteikts nevis uz gadu, bet uz 30 gadiem, formāli, neizvērtējot visus aktuālos riskus. Arī atteikums izsniegt pieteicējam pieprasīto informāciju ir formāls, jo atbildētāja formāli atsaukusies uz 2003.gada 21.marta rīkojumu Nr. 53 un 2010.gada 15.janvāra lēmumu Nr. 41/31-254, kas attiecas uz vairākiem atbildētājas rīcībā esošajiem dokumentiem, kas tapa dažādos laikos un kuriem atšķiras aktualitātes līmenis.

Tiesa nenoliedz, ka, iespējams, būtu nesaprātīgi prasīt no atbildētājas pārskatīt katra dokumenta statusu, kas satur ierobežotas pieejamības informāciju ik pēc gada ierobežotas pieejamības informācijas apjoma dēļ, kas ir saistīts ar atbildētājas funkciju un uzdevumu specifiku. Taču no Informācijas atklātības likuma 5.panta ceturtās daļas izriet iestādes tiesības atcelt norādīto statusu pirms noteiktā termiņa izbeigšanās. Tādējādi, ņemot vērā atbildētājas funkciju un uzdevumu specifiku, tai vēl jo vairāk, lemjot par ierobežotas pieejamības informācijas izsniegšanu, jāapsver iespēja atcelt šo statusu pirms norādītā termiņa, vai jāizvērtē visi riski, kas ir saistīti ar informācijas izpaušanu, kas konkrētajā lietā sākotnēji vispār netika izdarīts.

[11] Atbildētāja arī apšauba to, ka norādītā informācija nepalīdzēs pieteicējam sasniegt norādīto mērķi, jo dokumentu sagatavotāji nav to klasificētāji un šī informācija nepalīdzēs pieteicējam izvērtēt dokumentu klasificētāju kompetenci.

Savukārt pieteicēja pārstāvis norāda, ka attiecīgā dokumenta statusa noteikšanu ierosina nevis atbildētājas norādītais dokumentu klasificētājs, bet tieši dokumentu

sagatavotājs. Līdz ar to pieteicēja pieprasītā informācija var palīdzēt pieteicējam sasniegt viņa norādīto informācijas pieprasīšanas mērķi, jo, saņemot informāciju par dokumentu sagatavotāju, pieteicējam tiks nodrošināta iespēja saņemt informāciju par viņa izglītību.

No atbildētājas pārstāvju paskaidrojumiem tiesas sēdē un atbildētājas 2011.gada 13.oktobra Kārtības Nr. 14 „Ārlietu dienesta ierobežotas pieejamības informācijas aprites kārtība" 7.punkta izriet, ka dokumentu sagatavotājs faktiski piedalās dokumentu klasificēšanas procesā, norādot dokumenta statusu un klasifikācijas termiņu uz dokumenta *(lietas 96.-97.lapa)*. Tādējādi, saņemot informāciju par dokumentu sagatavotājiem, pieteicējam tiks nodrošināta iespēja saņemt informāciju par personām, kas ne tikai formāli piedalās dokumentu klasificēšanas procesā no paša dokumenta tapšanas brīža, bet kurām faktiski ir būtiska loma dokumenta statusa noteikšanā, jo viņas pieņem sākotnējo lēmumu par to, kurai dokumentu kategorijai atbilst attiecīgais dokuments, jo viņu rīcībā ir arī informācija par dokumenta tapšanas apstākļiem, tā satura nozīmi un kontekstu.

Pretēji atbildētājas viedoklim, ka ar informāciju par attiecīgo dokumentu sagatavotājiem pieteicējs nesasniegs viņa norādīto mērķi, tiesa uzskata, ka, ja pieteicējam tiks nodrošināta iespēja saņemt informāciju par dokumentu sagatavotājiem, pēc tam viņš var saņemt informāciju par dokumenta sagatavotāju izglītību (Internetā vai pieprasot šo informāciju atbildētajai). Tiesas ieskatā norādīto mērķi nevarētu sasniegt citādi, jo, sniedzot pieteicējam informāciju nevis par dokumentu sagatavotājiem, bet uzreiz par attiecīgo dokumentu sagatavotāju izglītību, pieteicējs nevarēs pārliecināties par šādas informācijas ticamību.

Ņemot vērā minēto, tiesa nesaskata acīm redzamu nesakritību starp prasīto informāciju un tās izmantošanas mērķi. Turklāt atbildētāja pat nav apsvērusi iespēju izsniegt pieteicējam tikai to informāciju, kas attiecas uz dokumentu sagatavotāju izglītību, lai tādējādi novērstu iespēju, ka pieteicēja un trešo personu rīcībā nonāk informācija par attiecīgo personu vārdiem un uzvārdiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā sabiedrības tiesības uzzināt pieteicēja pieprasīto informāciju par norādīto dokumentu kas satur ierobežotas pieejamības informācijas, sagatavotajiem, prevalē par visiem atbildētājas norādītajiem riskiem. Turklāt sabiedrības tiesību iegūt informāciju īstenošanu nevar nodrošināt ar personas tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Tādējādi pieteicēja pieteikums šajā daļā ir apmierināms.

[12] No Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmās daļas izriet, ka, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja pārstāvis ir samaksājis valsts nodevu Ls 20. Tādējādi tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicēja pārstāvim viņa samaksāto valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 325. – 329., 331. un 332.pantu, Informācijas atklātības likuma 11.panta ceturto daļu un 15.panta otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *L.L.* pieteikumu daļā, kurā viņš lūdz atklāt dokumentu, kas satur ierobežotas pieejamības informāciju, sagatavotāju vārdus attiecībā uz Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV 1999.gadā.

Uzlikt par pienākumu Ārlietu ministrijai mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās sniegt *L.L.* pieprasīto ierobežotas pieejamības informāciju par dokumentu sagatavotāju vārdiem attiecībā uz Latvijas Valsts prezidentes vizīti ASV 1999.gadā, nodrošinot *L.L.* saistību uzņemšanos šo informāciju izmantot tikai tiem mērķiem, kuriem tā pieprasīta.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu pieteicēja *L.L.* pārstāvim *E.L.*, personas kods */personas kods/*, dzīvesvieta */adrese/*, valsts nodevu Ls 20 (divdesmit lati).

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (*paraksts*) M.Romanova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ M.Romanova
Rīgā 2013.gada 26.martā